

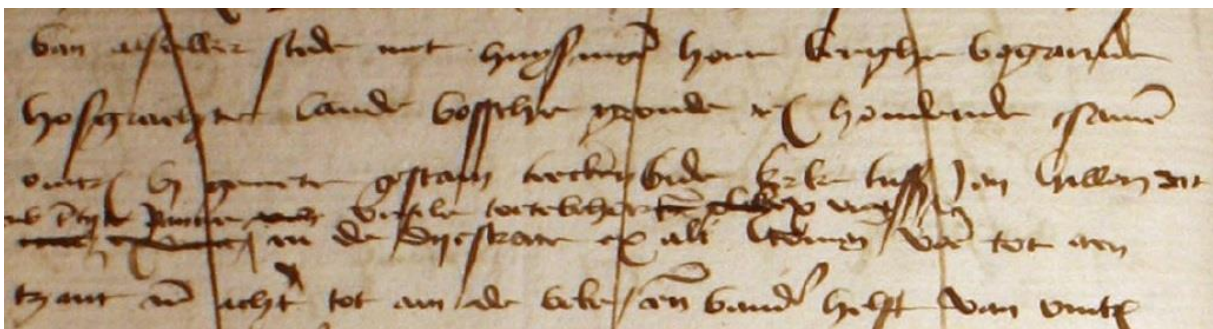
Dossier Veltwijck deel 3: naar de wortels van Veltwijck.

Inleiding

In het vorige artikel hebben we gezien dat Jan van Ursele tot 1455 eigenaar was van wat nu het domein Veltwijck is.

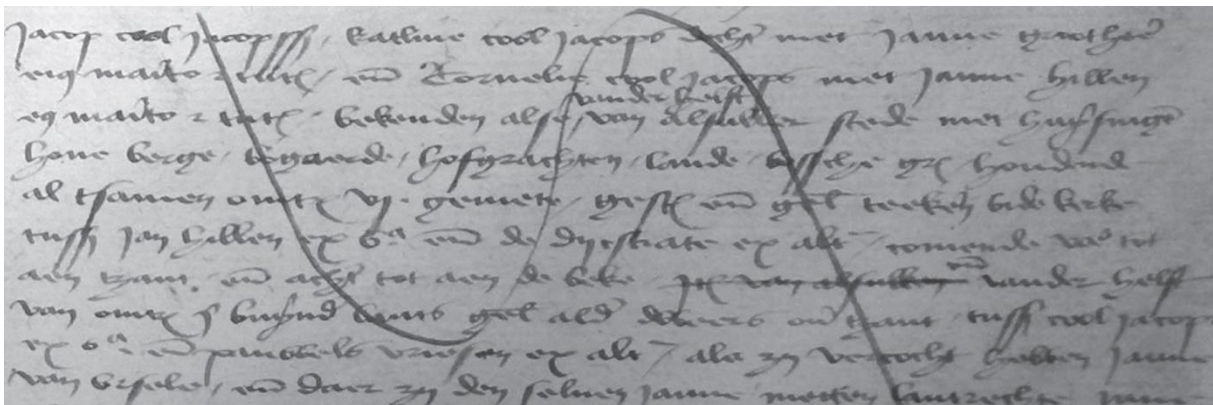
In dit artikel proberen we te achterhalen wanneer het eerste Hof van Ursele ontstond en welke kenmerken het domein voordien had. We komen zo ook uit bij de oudste gekende eigenaar. Ook nu weer geven we eerst een afbeelding van de gevonden akten met een transcriptie. Daarna volgt een kort commentaar op de vondsten.

Domein Van Ursele

SR43 – 1450 - 58vo

Van alsulker **stede met huysingen, hove, berghe, bogaerde, hofgrachte, lande, bossche, gronde houdende tsamen omtrent 6 gemeten gestaen tEeckeren bide kerke tusschen Jan Hillen** dat nu ter tijt Janne van Ursele toebehoert en de **Dijstrate comende voer tot aen tZant ende achter tot aen de beke**; 24 oktober 1450.

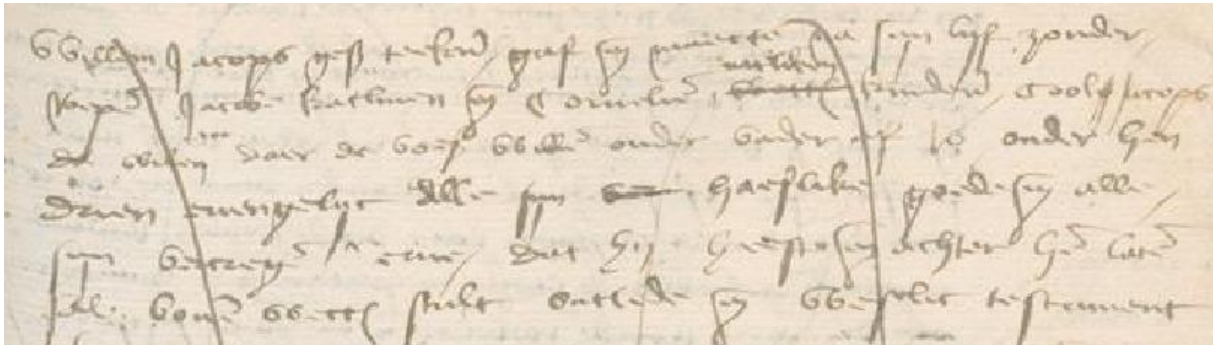

SR32 – 1443 - 87ro

Jacop Cool (Nicolaas/Claus) Jacopss, Katline Cool Jacops dochter x Janne Grootheer ende Cornelia Cool Jacops x Janne Hillen bekenden alsoe vander helft van alsulker **stede met huysingen, hove, berge, bogaerde, hofgrachten, lande, bossche, gronde houdende al tsamen omtrent 6 gemete gestaen ende gelegen tEekeren bide kerke tusschen Jan Hillen en de Dijstrate comende voer tot aen tZant ende achter tot aen de beke**; ende van der helft van omtrent ½ buynder lants aldaer dweers over tZant tuss Cool Jacops ende Pauwels Vriesen als zij vercocht hebben Janne van Ursele; 12 september 1443.

Jan van Ursele had dus het domein gekocht van de erfgenamen Willem Jacops in of voor 1443. We wisten al dat het opperhof of buitenhuis van Jan van Ursele al bestond in 1455. Nu was Jan van Ursele, schepen van Antwerpen en dat betekent dat hij zeker niet permanent in Ekeren woonde. Zijn hof hier was een buitenhuis of hof van plaisantie.

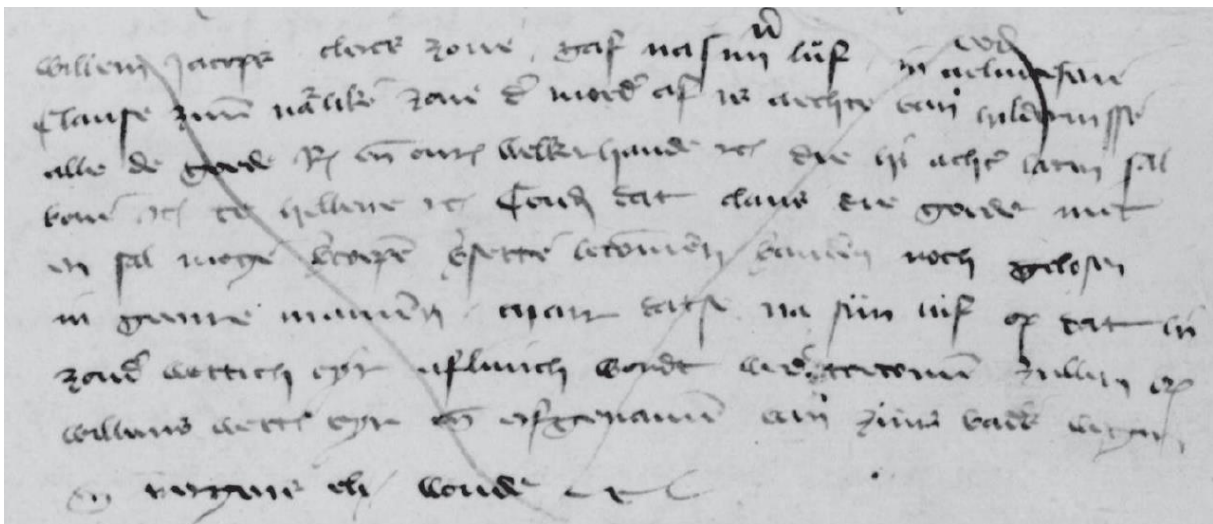
Domein de Clerc

SR28-1440-154ro

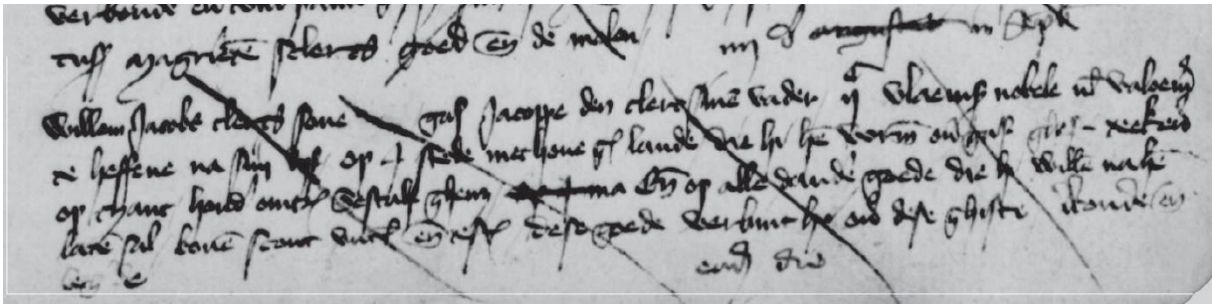
Willem Jacops geseten tEekeren gaf ende maecte na sijn lijf Jacobe, Katlinen ende Cornelien natuerliken kinderen Cool Jacops wilen daer de vors Willem ouder vader af is onder hen drien evengelijc alle sijn haeflike goede ende alle sijn vercregen erve dat hij heeft ende achter hem laten sal boven wettich scult; 23 november 1440.

Aangezien deze kinderen hun domein hebben verkocht aan Jan van Ursele moet de verkoop dus hebben plaatsgevonden na 1440. Als Jan van Ursele zijn buitenhuis heeft laten bouwen dan moet dat gebeurd zijn tussen 1440 en 1455.

SR3-1411/1412-314vo

Willem Jacops Clercszone gaf na sijn lijf in aelmoesene Clause zinen natuerliken zone daer moeder af is Aechte van Hildernisse alle de goede welkerhande die hij achter laten sal; conditio dat Clause die goede niet en sal mogen vercoepen, versetten, becommenere noch gelosen in geene manieren maer dat se na sijn lijf op dat hi zonder wettich eyr aflivich wordt weder toecomen zullen op Willems wett eyr ende erfgenamen van zijns vaders wegen; 25 juni 1411 of 1412.

SR2 – 1400 – 262ro

Willem Jacobs Clercs sone gaf Jacoppe den Clerc sinen vader 200 Vlaems nobele te heffene na sijn lijf op een stede met hove, gronde, lande die hij hem verm overgaf ghestaen tEekeren op tZant houdende omtrent sestale ghemeten ende op alle dander goede die hij Willem na hem laten sal; dese goede verbint hij onder dese ghifte; 4 sept 1400.

Willem Jacobs deed een gift aan zijn vader uit zijn erfenis, dus na zijn dood. Als borg voor deze gift stelt hij de boerderij die hij van zijn vader gekregen heeft te Ekeren op het Zand en die ongeveer 6 gemeten groot is.

De oudste eigenaar van het domein dat later Veltwijck zou worden is dus Jacop de Clerc die de boerderij (geen hof van plaisantie) in bezit had vóór 1400.

Conclusie

- Het domein Veltwijck was in oorsprong een omwaterde middeleeuwse hoeve waarvan de wortels terug gaan tot in de 14de eeuw.
- De eerste gekende eigenaar in de 14de eeuw is Jacop de Clerc.
- De bouw van het eerste hof van plaisantie (opperhuis) vond plaats door Jan van Ursel en wel na 1440 en voor 1455. In 1400 was er nog geen sprake van een hof van plaisantie maar in 1455 wel.
- De oudste gevonden akte over het latere domein Veltwijck dateert uit het jaar 1400 (SR2-262ro).

Kleine landschappen Hieronymus Cock 1559 omgeving Antwerpen. Bron: Rijksmuseum Amsterdam

Ad van Oeffelen – vrijwilliger DAN